

EURÓPÉ ÉGISZE ALATT

ÜNNEPI TANULMÁNYOK
FEKETE MÁRIA HATVANÖTÖDIK SZÜLETÉSNAPJÁRA
KOLLÉGÁITÓL, BARÁTAITÓL ÉS TANÍTVÁNYAITÓL

SZERKESZTETTE

CSABAI ZOLTÁN, SZABÓ ERNŐ, VILMOS LÁSZLÓ
ÉS VITÁRI-WÉBER ADRIENN

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM, ÓKORTÖRTÉNETI TANSZÉK – L'HARMATTAN
PÉCS – BUDAPEST, 2015

A könyv megjelenését a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara támogatta.

TÁMOP-4.2.2.B-15/KONV-2015-0011
TUDOMÁNYOS KÉPZÉS MŰHELYEINEK TÁMOGATÁSA A
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEMEN 2015

© Szerzők és szerkesztők, 2015

© L'Harmattan Kiadó, 2015

A kötetben közölt képek jogtisztassága, a szövegek tartalma és nyelvezete szerzői felelősség. Szerk.

Tartalomjegyzék

Fekete Mária hatvanöt éves	9
Laudatio	13
Szerzőink	15
Hogyan került Marcus Ulpius Bato <i>Daciába</i> ?	17
AGÓCS NÁNDOR	
Az ún. Hercules-buzogány amulett etnikai és vallási háttere	29
T. BÍRÓ MÁRIA	
Egy késő-óbirodalmi vidéki előkelőség kísérete: Szeni-iqer áldozathordozói (TT 185)	43
FÁBIÁN ZOLTÁN IMRE	
A lélek születése	55
GRESZ ÁGNES	
Latin feliratok a Barbaricumban	63
GRÜLL TIBOR	
„INVICTA ROMA AETERNA”. Attalus tragikus császársága	77
HORVÁTH SZILVIA – KISS MAGDOLNA	
Minden másképp van? Tíz év és tíz érv a késő rézkori badeni kultúra kora bronzkorban való továbbélése mellett	99
HORVÁTH TÜNDE	

6 • Tartalomjegyzék

Bronzkori szúrófegyverek Vas megyei gyűjtők tulajdonában	171
ILON GÁBOR	
Széljegyzetek a Kárpát-medence kora bronzkora kapcsán	187
MRENKA ATTILA	
Kísértetek a késő császárkori történetírásban	215
NAGY LEVENTE	
Bronzból és vasból készült mécsesek Vértesszőlős 092/2 lelőhely római rétegéből	251
A. PÁL GABRIELLA	
A késő rézkori <i>Vučedol-kultúra</i> díszítő művészetének szimbolikus vonásai: a naptáredény	261
PÁSZTOR EMÍLIA	
Anti-sasanian movements in 6 th century Persia – the case of Wistaxm and Windoē	281
MIKLÓS SÁRKÖZY	
Lex collegii negotiantium citriariorum et eborariorum	297
SZABÓ ERNŐ	
Keleti mítoszelemek nyugati megjelenése a regölyi astragalos leletek tükrében	321
SZABÓ GÉZA	
A hagymafejes fibulák rangjelző szerepéről	365
TÓTH ENDRE	
Dodekathlos – Herakles tizenkét munkájának ábrázolásai pannoniai és noricumai síremlékeken	383
TÓTH HENRIETT	

Történet a történetben	413
VILMOS LÁSZLÓ	
A Paradicsom Sopianae ókeresztény temetőjében	421
VISY ZSOLT	
Az első, pécsi őskori telepátás és leletanyaga a Nemzeti Múzeumban – Pécs-Makárhegy	439
VITÁRI-WÉBER ADRIENN	
A neolitikus és rézkori ember alakú szobrocskák értelmezéséről. Észrevételek az idolk darabolódásának/darabolásának kérdéséhez	503
LÁSZLÓ ATTILA	
Rövidítések	525